ЧУДЕСАТА на ЧОВѢШКИЯ ОРГАНИЗЪМ

Лимфатична система

По кръвоносните съдове, които вече научихме, кръвта тече и достига до всички клетчици въ организъма за да ги храни и да имъ донася кислородъ за дишането и горенето. Хранителните вещества се пренасящъ презъ вѣзвитъ и тънки стенци на кръвнитѣ вени и изпъвайтъ мѣстата между клетчитѣ, които са непроницаеми за хранителна течность. Презъ цвинтѣ на клетчитѣ преминаватъ наватре разтворенитѣ хранителни вещества, и вслизатъ нанъ непотрѣбнитѣ остатъцитѣ отъ хранието и живота въ тѣла. Тази течность се нарича лимфа. Когато се порежемъ, сякашъ капе почеркне малко кръвь, значи да тече сада бистра течность;

1. Кожна вена; 2 и 3 Лимфатичнитѣ жилки (вени); 4 лимфа. Сакцо, при нараняване на кожата се събира лимфатичната течность въ жилкитѣ.

курчетата въ голѣмо количество. Отъ нѣе и тѣхнитѣ кожни болести (е-зема) изтича постоянно лимфа, които засъхва и образува корички.

Отъ между клетчитѣ попадналитѣ лимфата се събира въ тѣсни трабечки, наречени лимфатични к-пилярки (лаксини), които се събиратъ въ по-голѣми и по-голѣми лимфатични съдове.

Лимфата въ тѣхъ е бѣлезникаво-жлта течность, която се състои отъ малъ плазма (серумъ) и отъ бѣла кръвни тѣлца; затова лимфата наричаме още бѣла кръвь. Тя съдържа сѣдно отровнитѣ и микробитѣ.

Лимфатичнитѣ съдове пренасятъ лимфата въ лимфатичнитѣ жилези. Тамъ се фабрикуватъ бѣли кръвни тѣлца, а сѣщо се задържатъ микробитѣ, които сѣ проникнали въ лимфатичнитѣ съдове. Затова, когато се убодемъ или порѣжемъ, по рамото се образува, или се зачервява, лимфатичнитѣ съдове сѣщо, а ядкитѣ, които се нарѣчатъ жлези, се подуватъ, и може и да наберятъ и се пробиятъ. Тѣ ни спасяватъ отъ заразата на кръвьта, защото задържатъ и убиватъ микробитѣ.

Всички лимфатични съдове се съединяватъ въ десенъ и изпуватъ въ гръдния кошъ два голѣми лимфатични канали, които се вливатъ въ вѣнната подключна вена.

При гърлоболъ се подуватъ лимфатичнитѣ жлези въ врата, а при раняване на рамата — ядкитѣ подъ мишницитѣ. Тоя сѣ главнитѣ защитни органи въ организъмъ срещу микробитѣ.

СТЪЛБОВЕ НА НАУКАТА

Жоржъ Кювие

Великъ френски естественикъ, роденъ въ 1769 год., умрѣлъ въ 1832 год. Той е положилъ основитѣ на сравнителната анатомия (наука, която се занимава съ устройството на животнитѣ, сравнявани едни съ други). По тѣзи основи Кювие е открилъ голѣмото сходство въ развитието на животнитѣ помежду си. Сѣдрежа на човѣкъ е много близка родина на човѣкообобнитѣ маймуни, бѣлъ разбира се да е майкъ.

Той е основателъ и на науката за вкаменелоститѣ (паленонтология) на изчезналитѣ животни и растения, които са останали останкитѣ сѣ въ земнитѣ пластове.

Утрѣ: работа, денемъ почивай, вечеръ поспивай.

Трудъть е здраве и животъ.

Изъ „Бѣлгарски пословици" отъ П. Р. Славейковъ

Забележка. Всѣка пословица значителна оригиналъ да сѣ изпише, ако е отъ народъ, който е разкачъ или е тъжнъ, или сѣдержа отъ бѣлдаять отличителнитѣ въ е. „Забележка".

ХРАНА и ХРАНЕНЕ

Великденски яйца

Великденъ наближава. Тогава празнуваме „Възкресение Христово", а сѣдрежа на това отговаряще, което значи, че ядатъ пости сѣ. Се съръбъ-шали, и ние започнаме да ядемъ пъкъ бѣлкина храна — яйца, мѣлко, месо, сирене и т. д. Хубаво ще бѣде малкото и мѣчнитѣ продукти да се пранимать на постъ, ранно, за да могатъ всички деца да постятъ по дадъ не отсѣдавать. Въ мѣлкото нѣма животъ, какъ въ яйцето, или не се отнема живота на нѣкое живо сѣщество, какъ съ месото и рибата, което е голѣмъ грѣхъ.

Великденскитѣ яйца — главно черешнитѣ сѣ едно напомнане за Исусъ Христосъ, който е билъ разпъванъ на кръста, заради грѣховетѣ на хората. Неговото сѣрце е било болѣно на кръста, и е протекла червена кръвь. Затова и хората боядисватъ червени яйца.

Яйцата съ червенъ оранжевъ и полезни защото съдържатъ мазнини, бѣлтъчини, желѣзо и фосфорни соли, витамини и др. Тѣ съ единствена храна за пилето, което расте въ яйцето. Суровитѣ жълтъци заслужатъ сѣдѣлъ грижа.

Едно яйце е хранително колкото 100 гр. мѣлко, 150 гр. плодове, 30 гр. хлѣбъ, 50 гр. месо, 250 гр. спанакъ, 500 гр. кръствицки или 1000 гр. месна супа безъ прибавки.

Яйцата се прибавятъ къмъ различни гостби и сладкиши за тоя правятъ по-хранителни. Само прѣсни яйца трѣбва да се ядатъ! Старитѣ консервирани и развалени яйца са вредни и опасни. **Д-ръ И. Станевъ.**

ПЪРВА ПОМОЩ

ГЛАВОБОЛЪ

Главата може да боли при много болести и страдания. Въ начало причината на главоболието не е зна внимно. Може да е отъ простуда, какъ начо-то инфлуенца или на нѣкои случ леа или тежка болесть. Слѣдъ учения преумора и безсъние главата пъкъ боли. Нервнитѣ деца и възрастнитѣ сѣдо страдатъ отъ главоболиетъ.

Когато главата боле често, трѣбва да се иде при лѣкаръ за да установи причината на тѣзи непріятность.

При обикновенито главоболие, когато се появява внезапно, найобобре е да се легне въ леглото, да се затопляте краката и да се вземе очистване или да се направи клизма. Не бива да се ядатъ безпрѣбойно правоне за главоболие или аспиринъ, безъ да се знае причината. Добре е да се пие лимонъ съсъ съ мѣдъ мляко. Помогъ и студенъ компресъ на главата. При простуда — разтриванъ на краката с мѣсто помощ.

— Сѣнъще, храна и сѣнь, добъръ мъка лека пощо.

Тоя е мъдъръ въ мъка, бъдъ бащата. Ако ти и Мария искате да бѣдете здрави и весели прѣзъ лѣтнитѣ сѣ животи, трѣбва всѣкой да ходи на вашия лѣкаръ добри прѣчистени въздухъ, чистата вода, сѣнцето, добрата храна и спокойния сѣнь. Сѣрдцата ни се, не чувамъ. Сѣнчо да ни вика, сѣнрцет той съ усмивка, чисто ти сѣнуци и мъ-желе лека пощо.

Вълшебното село

Бѣше имение день на Иванчо. Изкачи, конто му подарили, представляваше цѣло село. Бѣ 5 кѣщи, бояднсани бѣло съ черъвени покриви, сѣдѣнъ дървени, чрилище и община. Само тѣзи кѣщи минаеше презъ селото, заслѣчена отъ високи зелени дървета. Наблизо се забелязваше чифлъкъ, който Малка харесвайе най-много. Около него имаше малки градини, зелени ливади, по които пасѣше крави и къзѣлка 4 бѣли кокошки и единъ зелено-черевенъ петелъ. Изглеждаше като че ли чифлъкъ чита се разходи изъ ливадатъ. На верандата на чифлика отсѣще стоя жена съ малкъ бебе въ рацѣтѣ. Едно малко момиченце е едно момченце се гонѣха въ двора. Момиченцетъ бѣше застанало на вратата и сѣще дюкнѣ. Селото имаше вѣнъ на много чисто и спретнато.

— Колко хубаво изглежда заспалото бебе въ рацѣтѣ на майка си, си помислѣ Малка. Колко, въ малкъ, тъ е по-хубаво и по-весело. Ако не бѣше тоя ужасъ, ако тѣ бѣхъ живи!

— Интересно би било, каза Иванчо. Отъ къде научихте, че живота е най-хубавото нѣщо на сѣвта, въ сѣчъ живелъ и живѣ-ватъ. Какъ ли знаци животъ наистина?

— Да, това е единъ въпросъ, обаи се гласъ задъ тѣхъ. Обърнѣха се бѣрзо и видѣха вратата стоящо сѣда стара жена.

— Аръ сѣмъ Господа Природа, каза тя, като се усмихна на децата.

— Заповѣдайте, Господа Природо, и покани учтиво Иванчо.

— Колко прилича на баба, си мислеше Малка, само че тая е обѣлѣчена въ хубавъ дрѣхъ-вото й лице всрѣдъ хубавитѣ си иглежда много младо.

Господа Природа седна на тревяното стъ-ване около сѣлна.

— Животъ е нѣщо, що то не мислѣше на високо. Виждате ли, какъ не зна какво е тоя. Ето въ нѣмъ семенета на живота, каза тя, усмихвайки се.

— Така ли? извикаха Малка и Иванчо. Ви ли ни ги показвай? Та нали сте слѣпа?

— Не бѣхте могли да ги видите, даже ако ви ги покажѣ-ть. Та сѣ много, много малки. Ето ли бѣхте ми повѣрвали, ако ви кажѣ-ть, какъ много отъ тѣхъ могатъ да се съберѣ-тъ въ дръ на сѣна игла. Тъзи семена са, изъвѣрнѣно цѣнни. Аръ ги раздавѣ-ръ на растения, животни и хора. Но при всѣ, че семенета на живота са толко-ва чудни, тѣ не бѣха могли да създадатъ животъ. Тъ не могъ. Струва ми се, че чухъ Малка да жали, щото тази игрѣка, що не могла да стане слушна, да, отговѣ. Бихте ли искали да се опитатъ?

— О, да, казата тѣ.

На тѣхъ викна се и изкадо на ъзъ, по подобно нѣщо можде да стане

Господа Природа бръмна въ дъжба да е по-силна нѣщо. Децата не можеха да виждатъ нѣщо въ ръ раката й, но тя и дъ-жеше така внимателно, каъ-то не виждаше нѣщо. Ето-ва, тъ-ва тъ обърна рамата си и и надвеси надъ играчката.

— Децата гледа съ нетърпѣние. Абсолютно нищо не се мръдна, кото-та тъзде разпъ-варовъ и дъро нъ-съ прилака.

— Точно какъ по-ка-ка-ка прошепна г жа Природа. Нуждаще ни бадне помощ.

Тъ помощ-на то отъ прѣз-отворения прозорчѣ се разнатъ единъ тъ-нъкъ, високъ господинъ съ подлуъ-нъ бузи. Той бѣше сѣдѣнъ въ черно-мораво пали-то съ качулка на главата.

— Господинъ Вѣтрецъ, каза Господжта, тъзѣ деца и ази съ трудъ-ни да напранимъ ещо-нѣщо и за това ни е нуженъ въдухъ. Би ли дайъ малко на това сѣно?

— Разбѣра се, Господо, каза вѣтъра като се поклони и дъ-ха надъ селото съ всичка сила и си отиде. Но играчката отсѣще неподвижна. Господжта пъ-сна лекъ рацѣтѣ си. Сѣдѣнъ сѣсъ и бодъ-ръ господинъ се кни на просрѣчо. Той прѣдложе на дъ-ецѣ, който трана по покрива.

— Господинъ Дъждецъ, би ли нѣкъ-въ това сѣно?

—Съ най-голѣмо удоволстие, Господо. И, като попръска съ нѣщо играчата, побѣла. На Иванчо се стори, че чифлъчкъта направи една стъ-лка, а на Малка — не антетъ-ка, почна да пѣе. Но при все, че селото изглежаше да се пробужда какъ-то малко бебе отъ свой съ-нъ, искаше още много, за да може да стане истинско, мъ-ло.

— Ще трѣбва да помолимъ мои Бо-ги, каза Господжта. Тя отиде и почна да пѣе страна пѣсничка. Единъ-тъ сѣлъ-ски жетвъ-ръ въ стъ-та и освѣтѣ играчката.

— Благодара ти, Господи, каза Господжта.

Децата заплѣскаха съ ръце. Селото най-послѣ наистина се съживяваше. Бебе-то-то на мъ-рда и жената да го люлѣе. Момчето и момичето, които по-рано бѣха неподвижни, сега са играчъ-ка помежду-тѣ. Ливадата петелъ-то почна да пѣе. Чифлъкчета подъ-ско около чифлъ-ка се съ голѣмо удовол-ствие. Бо-каинка вѣтъ-ва дюкнѣ и почна да сѣ-ска по-ка-ка-ка. Тогава прилѣ-тѣ-ка Малка и Иванчо. Тогава прилѣ-тѣ-ка Малка и Иванчо. Тогава прилѣ-тѣ-ка Малка и Иванчо.

— Ето-ва, ка-ка-ка-